

(המשך מעמוד 16)

שנודעו להדגיש כי היחידה שונה משאר הצבא. רשלוט מסוימת יכולה להיות אף היא אבזור מכוון למטרה זו.

בספרי בשדות פלשת 1948 נכללה רשימה קצרה, שכתבתי בימים הראשונים אחר רי התגייסותי לגדודי ההגנה (בטרם היות צה"ל), תחת הכותרת "כובע גרב". ארשה לעצמי לצטט כמה פסוקים ממנה: "כובע-הגרב הוא סמלו של צבא-אינדיווידואליסטיים. תכונתו העיקרית היא שאפשר להיבדק בוש אותו באלפי צורות. אין לך שני חיי לים הלובשים את כובעיהם באותה צורה." הצבא של תש"ח היה, בניגוד למה שנודע מה למעידורר שאיחר מילחמה זו, צבא ממושמע. הוא הגיע בעניין זה כימעט ל"שלמות: התאמה גמורה בין רוח החברה שבה הוא צמח ובין דפוסי-המישמעת שלו. היה זה צבא-הפלמ"ח (כי הפלמ"ח סיפק לצבא כולו את הרוח, הפיקוד והדוקטרינה הצבאית, ומבחינה זו היה צה"ל כולו מעין הרחבה של הפלמ"ח, כשם שהוורמאכט הר גרמני היה מעין הרחבה של הרייכסוור גקטן). השינאה שעמידורר, כמו רבים אחרים, פיתח בליבם לפלמ"ח (אולי כתגובה על ההילה המוגזמת והמטופשת שנקשרה לו על-ידי גדוד טפילי-הפלמ"ח) מביאה אותם למסקנות שאין להן שחר.

הקו האדום

נשאלת השאלה — שמעורר עמי-דרור: אם אין למפקד הזוטר נשק-הטירטור — מה נותר לו? איך יכפה את המישמעת?

אוי לשאלה ואורי למה שמת-הכא מאחריה.

מפקד טוב אינו זקוק לטירטור. מפקד טוב מחנך בדוגמה האישית שלו. מפקד טוב משכנע במבט, בתנועת-יד, במילה. יש מפקדים רעים. בכל מיסגרת יש מוכרחים להיות כאלה. אבל מיסגרת טובה פולטת אותם בעוד מועד.

אם מיסגרת-ההדרכה של הצבא יודעת שעליה להנך מפקדים טובים כאלה, מפקדים בעלי סמכות מוסרית ומיקצועית, לא תתעורר בעייה חמורה של מפקדים מחורבנים. הסכנה הכלולה בגישתו של עמידורר היא שהצבא לא ינסה בכלל ליצור רמה כזאת של פיקוד זוטר, אלא יחנך מפקדים על פי מודל שונה לגמרי: המפקד המטרטר. כלומר: המפקד הגרוע. **בשההיקרב יהיה מפקד כזה גרוע שיבעתיים. יהיה זה המפקד החולך בראש בשעת כוזה. מסופקני אם יודך בראש בשעה שמזומזמים הכפורים.**

יש כאן שתי בעיות. שאיני רוצה להתחמק מהן.

האחת: האם אפשר לשנות מן היסוד רוח שכבר השתררה בצבא? כלומר, אם נתקבל מודל אחד של מישמעת מטרטור, האם ניתן להחליפו במודל אחר של מישמעת נאורה?

הדבר קשה, בלי ספק. הוא יכול להתחיל רק מראש הצמרת. על כן אמרנו, אחרי יוסף-היפורים וגם עכשיו: בראש צה"ל דרושה כעת אישיות גדולה, מחנכת, בעלת סמכות מוסרית ומיקצועית, כדי לפתוח דף חדש בכל השטחים.

והבעיה השנייה: אמרנו כי הצבא הוא חלק מן העם, ולא תיתכן מישמעת צבאית שלא תהיה מעוגנת במקובלות החברה. יש בארץ ירידה מתמדת של הסטנדרטים בכל השטחים. הברגים מתרופפים בכל שטחי החברה האזרחית. בכל שטחי הביצוע — החל במוסך למכוניות וכלה במישרד הממשלתי — יורדת הרמה אל מתחת לקו האדום של הסכנה. התחלנו להשלים בחיינו היומיומיים עם רמת-ביצוע נמוכה, עם עבודה גרועה. עם רשלוט כללית, עם העדרויות מאסיביות.

אם יכוד הצבא לברו לעמוד מודל תופעות אלה, הרי זה נפ.

ההליך הריפוי צריך להתחיל במקום אחר: בבית-הספר, בסמינר למורים, בבית-ההורים, באווירה התברתית.

דבר אחד בטוח לגמרי — הוא לא יתחיל בהכישת כומתות.

וכדי למנוע כל ספק: הוויכוח אינו בין מישמעת ובין חוסר-מישמעת. הוויכוח הוא בין מישמעת של טירטור וטימטום, שיתמוטט במימי-ההיקרב החמור הראשון, ובין מישמעת נאורה, מודרנית, המתאימה לרוחם הטכנולוגי של סוף המאה ה-20 ולצבא עממי של חב"רה מתקדמת.

מינוטים

המוקרטה אקדמאית

"איננו מזוהים עם"

אש"ף ואנו דורשים זכויות

שוות! קראו הסטודנטים הערבים

"מי זה אש"ף — רצח! — צעקו הסטודנטים היהודים שהפיגו מול קולנוע תכלת בתל-אביב, בעת שעמד להיערך במקום כנס של ההתאחדות הארצית של הסטודנטים הערבים.

הסטודנטים הערביים שהתגודדו בפתח בית-הקולנוע לא ניסו כלל להשיב למפיגינים נגדם. לגביהם היה הכנס מיפגש להבעת מחאתם על "מסע ההסתה נגד סטודנטים ערביים המתנהל בקמפוסים ה"שונים", כפי שאמר מוחמד ברקי, ראש ועד הסטודנטים הערבים באוניברסיטת תל-אביב. גם הסטודנטים היהודים, בהגות מוזכר החוץ וההסברה של התאחדות הסטודנטים הארצית מיכאל ינקלוביץ, נמנעו להיכנס לעימות עם עמיתיהם לספסלי-הלימודים, והסתפקו בהגפת כרוז בגנות אש"ף ובשבח הדמוקרטיה הישראלית.

"אני לא מבין מה הם רוצים מאיתנו", אמר סטודנט ערבי, הלומד סיפורת עיב-

אותי, הסביר לשוטרים. "אמרנו לי שזה לא יהיה כנס פוליטי. אילו ידעתי מה שיהיה כאן, לא הייתי נותן להם את האולם אפילו בשביל מיליון לירות. אני מודה עם הממשלה. שלושים שנה היכתי עד שבגין יעלה לשלטון. אם הליכוד היה מבקש את האולם — כל הכבוד, הייתי נותן בחינם. אבל לאלה?!"

זכויות שוות. מיוזג-האוויר באולם לא הופעל. שלטים שניסו חברי הוועד המי-ארגן לתלות על מסך-הקולנוע עם נייר-דבק, הורדו על-ידי ערמוני בטענה שהי מסך עלול להתקלקל.

ובעוד חברי הוועד עולים על הבמה, נאלצו היושבים במקום להקשיב לדיברי הנואמים כשזיעתם ניגרת. "לזה אני מתכוון, כשאני טוען שאין לנו זכויות שוות בארץ!" אמר אחד הסטודנטים הערבים, שסירב להודות בשמו. "יש מיקרים כאלה, ורבים נוספים. אני גר במעונות הסטודנטים בתל-אביב, ולפני שבוע זרקו לי אבנים דרך החלון. התלוננתי, אבל עד היום לא טיפלו בנושא ולא קיבלתי תשובה. באוניברסיטה צועקים לי שאני אש"ף. אנחנו לא מזוהים עם אש"ף. אנו לא בעד חיסול מדינת ישראל, אלא בעד קיום מדינה ישראלית בצד מדינה ערבית. "צריך להבדיל בין עמדה פוליטית ורצח. אני מעדיף מאבק פוליטי על מאבק מיל-

בעד-קולנוע ערמוני מסרב לאפשר את הכנס "רימו אותי!"

חמתי, ומה שאנחנו מנסים לעשות הוא למתן את דעת הקהל הקיצונית בארץ הפועלת נגדנו." את שמו אין הסטודנט מוכן למסור כיוון שלדבריו, יטרידו אותו שירותי הביטחון. לאחר-מכן, "כפי שקרה בעבר, סיפר, "הלכתי יום אחד ברחוב בן-יהודה בתל-אביב, ופיתאום ניגשו אלי שני אנשים ואמרו לי שאם לא אפסיק את הפעילות בנושא הסטודנטים, זה יעלה לי ביקור".

"אני סטודנט שרוצה לחיות בשקט, עם הרגשה שאני אזרח ישראלי לכל דבר. לא איכפת לי לעמוד בכל החובות — אפילו לשרת בצבא — אבל שיתנו לי את כל הזכויות. שלא תהיה אפלייה." אש"ף זה אש"ף!" בחוץ המתינו הסטודנטים הישראליים לסימום של הכנס, כדי להניף את כרוזיהם בצאת משתתפיו הערבים מן האולם.

אחד הסטודנטים הדויק בידו שלט המהיר לל את הדמוקרטיה הישראלית. "איננו נגד זה שהם יקיימו את העצרת", הכריז מרדכי שר, סטודנט לפסיכולוגיה באוניברסיטת בראילן. "אנחנו רוצים רק להודיע להם שאש"ף זה אש"ף, ושהוא לא מבדיל בין סטודנט יהודי ערבי. חוץ מזה, יש להם מדינה. לפי ההסכם באו"ם, ירדן שייכת לערבים. אם הם רוצים מדינה פלסטינית, שידברו איתם — לא איתנו!" בתוך האולם יצאו אותה שעה חברי הוועד בקריאה להתאחדות הסטודנטים הכללית, היחידה המוכרת על-ידי הנהלת האוניברסיטות. להכריז בוועדי הסטודנטים (המשך בעמוד 50)

רית באוניברסיטת תל-אביב. "אני נגד מעשי טבח וטרור בדיק כמיהם. כשנערך הטבח בכביש-החוף גייננו את המעשה בפומבי, אבל מצד שני, אנחנו נגד הפצצת מחנות-פליטים בפצצות-מיצור." קריטריון פוליטי. מטרתו העיקרית של הכנס הייתה לגבש תוכנית-פעולה נגד התביעה להפעלת קריטריון פוליטי בקבר-לת סטודנטים ללימודים אקדמיים באוניברסיטאות. "בארץ לומדים כ-20,000 סטודנטים ערבים, שנגדם מתנהל מסע-הסיתת, מסביר מוחמד ברקי. "אנו דורשים לשים קץ למסע ההסתה נגד הסטודנטים הערבים, להימנע מכל תעמולה בעלת אופי גזעני המכוונת לפגוע בעם אחר, ולהכיר בוועד הסטודנטים הערבים".

בעוד זרם הסטודנטים המגיעים למקום גובר והולך, התעוררה בעיה בלתי-צפוייה. זיגל ערמוני, בעל בית-הקולנוע, ניסה למנוע את קיום הכנס. למרות שסוכס איתו על שכירת האולם שבע ימים מראש, אחרי ניסיונות חוזרים ונשנים שלא לפתוח את האולם לפני באי הכנס, נמסר לו על-ידי כוח מישטרה שהגיע למקום כי עליו לפתוח את הדלתות, ולאפשר את קיום הכנס כפי שסוכס מראש. ואכן, בשעה אחת בצהריים, שעה אחרי המועד שנקבע מראש, נפתח השער הראשי והסטודנטים הערבים מיהרו להיכנס לאולם. אך בכך לא תמו הניסיונות לסכל את קיום הכנס. בעוד הסטודנטים נכנסים לאולם, ניסה בעל בית-הקולנוע לסגור את הדלתות בפני אלה שנותרו בחוץ כיוון שלפי טענתו, דובר על 275 סטודנטים בלבד. "רימו

זכוכית כלי בית כלי עץ מפות שטיחי קש מוצרי קש קרמיקה אופנה ואביזרי אופנה מוצרי נוי צעצועים

דיזנגוף 224 ת"א, טל 231013